

obilni meri različne dobre trave kakor: pahljka, glistnik, lesičji in pasji rep, kostreba in latovka in več drugih, katerih semena si kmetovavci ali sam po ali otrocih o priličnem času lahko nabere. Za deteljišče mu je kmalo dosti in tako si tudi lahko stroške za nakupovanje travnega semena prihrani in to ravno o času, ko je najbolj občutljivo kaj izpod palca spustiti. Žeteti je tedaj, da bi se kmetovavci pridelovanja krme na polju sploh, posebno pa po goratih krajih, bolj živo poprijeli in tako živinorejo in z njo poljedelstvo na višjo stopnjo povzdignili.

Bradovičasta Marova jedilna buča ali tikva. Čudno je, da zelinarji in kmetovavci jedilnih buč ali tikv ne obrajta toliko, kolikor jim po vsi pravici obrajtanja gre. Boljše sorte jedilnih buč dajejo presne dobro prikuho in se morejo tudi kakor razne sorte dinj vlagati, za kar so posebno pripravne. Tudi hranljiva moč raznih buč je prav velika in zato zasluži ta sadež, da bi se poleg krompirja bolj pogosto za hrano porabil. Zato je dobro buče, kakor presno repo kuhati. Najbolj okusne so, predno popolno dozori. Takrat se morejo kakor kumare pripraviti. K najboljšim sortam jedilnih buč pa spada Marova bradovičasta buča. Za vlaganje ni boljše buče. Njeni sad je okrogle podobe, na površju je sivo bradovičasta, meso rumeno in zelo okusno. Seme se dobiva pri raznih semenarjih.

Pomoček proti gosenicam. Letošnjo spomlad se je zopet neštevilno veliko gosenic zaredilo, da so v nekaterih krajih že cela drevesa do golega omulile. Ker so tedaj gosence svoja gujezda že zapustile, je najboljšo sredstvo jih pokončati kamneno olje. Vzeme se čopek, pomoči v olje in z njim skupaj sedeče gosence pomočijo. To pokončanje se pa mora rano za jutro goditi, dokler še vkup sedijo med vejami.

Sejmovi na Štajerskem. 19. maja: Slatina; 22. maja: Sv. Juri na juž. železnici, Loče, sv. Hema, Rače, Loka, Lučane, Mahrenberg, Olimje, Oplotnica, Mozirje, Radgona, Laško; 24. maja: sv. Helena, sv. Marjeta pod Ptujem; 25. maja: Ivnik, Ormuž, Berače, Slivnica pri Mariboru, Vitanje.

Sejmovi na Koroskem. 21. maja: Reichenau; 22. maja: Celovec, Svinec, Gmünd, Krško, sv. Mohor, sv. Lenart, Malborget; 23. maja: Belak; 26. maja: Waldenstein.

Dopisi.

Iz Celja. (Novo pokopališče.) Dolgo časa so že naši mestni očaki iskali pripravnega prostora, kjer bi napravili novo pokopališče. Celjsko mesto se posebno ob graški strani, kjer ste dosedajšnji pokopališči, pri sv. Maksimilijanu in sv. Duhu, vedno širi, tako da bi ščasom pokopa-

lišča prišla še v sredo med hiše, tudi je prostor sedajšnjih pokopališč že premajhen — zraven tega neki mrtvaški sopuh, ki prihaja iz take zemlje, kjer mrtvaška trupla trohnuje, posebno v novejšem času, zraku silno škoduje, tudi vođa okrog pokopališč neki več ni zdrava. Kdo bo nadalje vedno gledal na grobe in na križe po grobih nastavljene? In to moraš, če se le po graški cesti na sprehod podaš — vsi ti in drugi razlogi, med temi tudi ta, ker so se zdaj prekopavali grobi prezgodaj tako, da je nek liberalce (drug se ve, da nobeden) videl cele kose mesa na kosteh nekega mrtveca, nadalje, ker smo silno bogati in ne vemo več kam z denarji — vsi ti in še mnogi drugi vzroki so tehtni zadosti, da se za pokopališče poišče kraj, ki je daleč od človeških prebivališč. Tak prostor se je zdaj tudi našel: pokopavali bomo v prihodnje pol ure od mesta sredi med Dobravo in Zgornjo Hudinjo. Ne daleč od ondot je mesto, kjer se mrhovina pokopavlja. Nek šaljivec je mislil, da bi boljše kazalo, pokopališče za ljudi ravno poleg konjederca napraviti: kajti človek in konj sta po najnovejših učenih (?) preiskavah precej blizu sorodna! Verni kristijani se vè da še vedno drugače mislimo in sodimo o človeku, o konja in o pokopališčih!

Od Lemberga. (Kmetijski poduk; ploha; popravek). — Dne 6. t. m. bil je za naše kraje napovedan poduk o vinoreji, ki ga je v Lembergu namenil imeti potujoči strokovnjaški učitelj g. Kalman. Ker pa mu je deževno vreme račun prečrtalo, ni mogel zadostiti svoje nalogi. Vzlic slabemu vremenu sešlo se je ob določenem času vendar do 50 podukaželjnih poslušalcev. Da se zbrano število ni odpustilo „praznih rok“, je gosp. dr. Langer ob kratkem razkladal rečeni poduk obsegajoče točke. Razkazoval je najprvle „maslo“ za vinograde, — g n o j in njegovo napravljanje kot kompost. Razlagal je, kako pripravljati živice (rozge) za trsovnic, omenivši, da se je dosedanje ravnanje pokazalo nepraktično oziroma na čas in z njim združene stroške, kakor tudi gledè lesa samega. Potem je kazal svoje jedno- in večletne nasade; govoril o rezi ter povdarjal zlasti to, da se mladikam ne sme puščati preveč ok, nego da se mora posebno gledati na to, da bo trs dobil glavo, ako želimo imeti lep in močen les. Naposled še je pokazal praktično, kako bi se moralo trsje saditi vrstoma in kako ga vravnati, da bode solnce čem laglje lesu pristopno, — poldnevna linija; ne velja — pravi — po vrstah saditi samo „zavoljo lepšega“. Pokazalo se je ob tej priložnosti, da ljudstvo želi podučevanja. Nekteri so poskusili že prvle prirediti si nove nasade po vzgledu dr. Langerjevim in so se o vspehu povoljno izrazili; drugi so sklenili to še storiti. Ta poduk pa hvala gosp. doktorju! — bodi podlaga za boljše razumljenje natančnejega predavanja, ki ga še gotovo pričakujemo od g. strokovnjaka. — Opazili smo, da za poduk odločena ura ni bila na svojem mestu, namreč

vprav ob času popoldanske službe božje. Vsled tega jih je (iz Dobrne, Nove cerkve . . .) veliko napotilo se k poduke še le po opravljeni službi; tako so se morali vrnoti, predno so do namenjenega kraja prišli, ker so poslušalci že odhajali domu. V torek (8. t. m.) po poldne privlekli so se od jugovzhoda temni oblaki s silnim hliščem, kateri je nad Dobrno tako rekoč obstal. Dobro četrť ure pral je gost dež dobrnska zemljišča; pomagala mu je toča, ktere še si sledeči dan mogel videti na kupe. Posebne škode ni; samo to, da je vodo do nižin spremljalo nekoliko zemlje. Dvakratni mraz zapustil nam je pač spomin na trsju in sadunosnikih. — Očetomor, ki ga „Gosp.“ (št. 17. omenja, ni se zgodil na Dobrni, nego v Dobravi blizu Celja.

Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo. Zimo smo res ugodno imeli, spomlad pa je celo drugačijna. Deža in vetrov je še čez mero; 22. aprila je mraz vzel sad na drevju in tretjino v vinogradih, 3. maja pa je še hujše pritisnil. Njive dobro kažejo. 1. maja je v Braclavcih pogorel Kovačev hlev z škudnom vred, 4. maja na večer pa so pogoreli 3 hrami na Vičanskem vrhu. Da bi vendar ljudje hotli na ogenj bolje paziti, nesreče bi bilo menje, čeravno vsakokrat pravijo, da jim je nekdo nalašč vžgal. — Nekateri naših predstojnikov še vedno radi nemškutarijo. Hrustajo in tolčejo nemščino, da se je Bogu usmiliti. Izgovarjajo se, da jim gosposka neče slovenski dopisovati. Ali o tem tu kaj ne govorim, omenjam le, da sem videl od slovenskih predstojnikov nemško napisane živinske izkaznice. Zakaj pa teh ne spisujejo slovenski? Dalje videl sem pri ormužkem notarju ali bilježniku dr. Geršaku lepa slovenska pisma, ali podpisi predstojnikov in drugih Slovencev na njih so bili načrčkani nemški. Dokič bomo Slovenci tako malo marali za sebe in svoj jezik, tečas nas tudi drugi spoštovali ne bodo, tečas nas bodo povsod imeli godne za ponemčenje. Dobili smo novo mero in vago, toda stare se še nismo iznebili, po štacunih merijo po metrih, računijo pa po laktih. Pri vagi je ravno tako. Nekateri bi sedaj radi kilogram tako predavali, kakor poprej 2 funta. Ako kdo zrnje v Ptuj pelja, mu nečejo po novi meri kupiti, če pa kaj v mestu kupi, mu pa radi $\frac{1}{2}$ hektolitra prodajo za toliko, kolikor so oni poprej dali za star vagan. Najboljše bi bilo, da bi stara vaga povsod in popolnem prenehala! — Prosili smo v Ormužu, v Ptuj in v Gradcu, da bi se nam pomagalo veliko cesto napraviti proti Ormužu! Vse je bilo zastoj. Sedaj so naši predstojniki sami začeli stezo popravljati, česar smo vsi veseli.

Od sv. Jurja na Šavnici. V 18. šte. „Sl. Gosp.“ brali smo o kmetijski družbi v Orehovcih. Tudi od naših št. Jurjevčanov so nekateri hodili tje vohat. Pravijo, da je bil važen shod. Reklo se jim je, da so Slovenci povsod čislani, da nas gospodje v vsakem trgu in mestu radi imajo . . . (Se več,

keďar pri njih kaj kupimo ali zapijemo. Ured.) Od 1. maja nimamo več pošte pri sv. Juriju, ker so jo v Negovo prestavil. Naš g. Fridrih Kreft je našo pošto poprej dobro vodil in bili smo tega vsi veseli, sedaj pa vsi nevoljivamo in po pravici; pisma nam v Radgoni po 24 ur in še dalej zastajajo. Jako sitno je to za predstojnike, ki bi sedaj naj imeli vedno enega slugo na stezi in na pošti. Pravijo, da je temu vse kriv negovski, nemškutarski kralj Špirk. Bog mu grehe odpusti, če je to res. Marsikateri se je že močno srdil, keďar je moral v Negovo na pošto. — Krido naredil je g. Anton Bolkovič, po domačem Firjanič, posestnik in zrnski trgovec v Sovjaku. Upniki baje zgubijo više 3000 fl.

Iz Središča. (Zaupaj, pa glej komu.) Nepokvarjeni Slovenci so odkritosrčni in postrežljivi, zato mislijo, da so te lastnosti pri vseh ljudeh, zlasti pri gosposkih najti. Prav in lepo bi bilo to, a skušnija nas drugače uči. V sledečem naj bi nepoznanim ljudem ne zaupali prehitro, ker je dendenes veliko nepoštenih klatežev po svetu. Neka nepoznana „nobel frajla“ si je v soboto opoldne v gostilnici g. Venigerholca najela hišo, češ da bo dva dni v Središču ostala. Obnašala se je silno gosposko; dala si je piščence „pobati“, butelje postreči in sploh vse za obed in večerjo pripraviti, kar so le zmogli. Še tisto noč pa je tudi prav „nobel“ na tihem pobriše, se ve da brez plačila, ter si še povrh nekaj svilnatih robecev in drugega oblačila naloži. Celó molitveno knjigo in čislo (roženkranc) ki je bilo v sobi, je odnesla. Poškodovani g. oštarijaš gotovo drugokrat ne bo nepoznanih ljudi pod streho jemal, preden mu s svedočbami ne dokažejo, kdo in odkod da so. In tako je prav.

Iz Maribora. (Č. g. Reš umrl.) Te dni smo prejeli iz Amerike časnik „katholische Volkszeitung“ izhajajoči v Baltimoru, od dne 14. aprila t. l., ki nam poroča žalostno novico, da je nekdanji duhovnik naše lavantinske škofije, č. g. Juri Reš, 6. aprila t. l. v Baltimoru umrl. — Pokojni je bil rojen 14. aprila 1844. blizu Velkovca na Koroškem in v mešnika posvečen 30. julija 1847. Ko je pokojni škof Baraga l. 1854. prišel v Evropo, pridobit si novih misijonarjev, se mu je pridružil rajni Juri Reš, ter dospel 15. julija 1854 v Ameriko, od koder se ni več povrnil. L. 1859. je stopil v red Redemptoristov. Poslednja leta je bil rektor samostana sv. Alfonza v Baltimoru, in v tej službi je tudi sklenil svoje življenje. — Pokojni je bil že kakor bogoslovec v Celovcu nam tovaršem priljubljen zavoljo svoje pobožnosti in iskrenega rodoljubja in je že takrat slovel zavoljo svojih obširnih vednosti v naravoslovju in zvezdoslovju. Časnik poroča, da je bil rajni tudi v Ameriki jako priljubljen, in ko je l. 1872 obhajal spomin svojega 25letnega duhovništva, je celo „guvernerjeva garda“ z baklami prišla pred samostan, kjer mu je mesto napravilo serenado. Naravo- in zvezdo-

slovje je pridno gojil še v Ameriki, ter imel l. 1869 in 1873 javna prednašanja o planetih Jupitru in mescu. Pa tudi mile slovenščine ni pozabil, večkrat je pisal prijateljem v Evropo, in jih prosil naj mu pošljejo slovenskih knjig in časnikov. — Naj tedaj počiva v miru in naj bo s temi vrsticami v pobožni spomin priporočen svojim nekdanjim součencem in znancem. — Pokojnega starejši brat, Jožef, ki je z njim vred ob enem Evropo zapustil, tudi pobožen duhovnik in iskren slovenski rodoljub, še živi v državi New-York.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Albrecht se je iz Reke vrnil domov čez Ljubljano, kder so mu Slovenci hotli pripraviti sijajen sprejem, ker mu nemškutarski ljubljanski zastopnik ni bil čestital k 50letnici, kakor so druga mesta storila; toda deželni predsednik temu ni privolil. Nadvojvoda Viljem je te dni artilerijo v Strassu in Radgoni ogledoval. — Sklepi dunajskega shoda katoličanov se marljivo ljudem razlagajo in priporočujejo po raznih katol. polit. društvi, kar je res jako potrebno, koristno in praktično. — Dne 28. maja se snidejo na Dunaju prvič odborniki avstrijski in ogerski, da sklenejo novo pogodbo na 10 let; bržčas bo večidel vse pri starem ostalo. Naši ustavoverci so odbornike tako izbrali, da 9 naših dežel, med njimi tudi Koroška, ni zastopanih. — Državni zbor je ministrom naročil, naj se zopet prodaja živinska sol; tudi prošnjo vrlih naših Šavničarjev, ki hočejo pošto pri št. Juriju ohraniti, se je ministrom priporočila. Prošnjo je zboru predložil g. Herman.

Vnanje države. Ruski car se je od južne vojne vrnil čez Moskvo domov v Petrograd, povsod so ga navdušeno sprejemali, ker je začel boj proti Turkom. — Bavarski kralj čudno dela z denarji; te dni si je dal napraviti drago pozlačen čolnčič za vožnjo po Staremberskem jezeru; čolnčič je stal 50.000 fl. — Nemški cesar je obiskal dežele, katere je Francozem l. 1870 vzel. Pri njegovi navzočnosti v Metz se je užgala škofovska velikanska cerkva; streha je vsa pogorela. — Nova postava zoper duhovnike na Laškem je bila od starešinstva zavržena; pravijo, da na željo kralja samega; vsled tega se liberalci povsod jezijo, tudi pri nas. — Sv. Oče Pij IX. so 13. maja t. l. dopolnili svojo 85. leto in so vedno čvrsti na duhu in telesu. Sedaj sprejemajo vsaki den mnogo romarjev, ki jim prihajajo čestitki k 50letnici škofovanja. Španija je voljna papeža iti braniti zoper čedalje večje nasilstvo italijanske vlade, če njej pritrdijo tudi druge katoliške države, n. pr. Francija in Avstrija. — Angleži zbirajo 40.000 mož v Indiji in hočejo z njimi zasesti Egipt in Kandijo, sploh Angleži opazno prežijo, da pri razpadu Turčije kaj vjamejo. — V deželi Peru v južni Ame-

riki je bil strahovit potres, otok Ikvik je popolnem razdjan.

Ruski-rumunski-turški boj.

Rusi so zraven hrabrih Črnogorcev pridobili novih zaveznikov — Rumunce. Ti so bili od Turkov k temu prisiljeni. Divji Turčini so namreč meni nič tebi nič začeli streljati čez Donavo v rumunska mesta, kder še ni bilo nobenega Rusa n. pr. v Kalafat. Sedaj so Rumuni začeli braniti se, deželo so proglasili neodvisno od sultana in z Rusi sklenoli zvezo proti Turkom. Knez Karol, ki je iz kraljevske pruske rodbine, bo Rusom pridjal svojih 144.000 mož z 288 kanoni. To je znatna pomoč, ki se sedaj zbira od Bukurešta proti zahodu do Kalafata in Turn-Severina. Glavna ruska sila stoji od te bolj proti izhodu. Sedaj imajo lepše vreme, vojaki leži marširajo in tedaj že mrholi Rusov ob Donavi od Kilije do Magurela nasproti turškemu Nikopolju. Veliki knez Nikolaj se je z generalnim štabom nastavil sredi Rumunije ob železnici v Ploještu. Pred seboj proti jugu ima Bukurešt in gleda čez to mesto ravno v Ruščuk in v Balkan-goro. Do 15. maja je v Rumunijo spravil 8 vojujih oddelkov (korov), kar je več, kakor 300.000 mož z 800 kanoni. Na poti v Rumunijo ima še 3 oddelke, kateri bodo Donavo zasedli, kedar bo on že čez njo mahnil v Balkan. Vojaki so dobro rejeni in orožani ter veselo pojejo; puške nosijo vse v usnje zavite; zlasti konjeniki so lepi. Sedaj zbirajo pontone v Seretu in spuščajo železne ladije v Donavo, da bodo zamogli varno mostove potegniti čez široko vodo. Kder bo glavna ruska sila udarila čez reko, to še ni znati; bržčas pri Ruščuku ali še više pri Zimnici nasproti Sistovi in pri Magurelu nasproti Nikopolju, od koder se pride okoli Balkana v 80 urah v Sofijov v sredino bolgarskega naroda, ki bo sedaj otrešel 500letni turški jarem. Rusi že vrlo zbirajo bolgarskih prostovoljcev; do sedaj so jih v Ploještu orožali 3600 mož. Turki se temu nasproti precej slabo obnašajo. Tu pa tam pošiljajo baši-bozuke čez Donavo ropat, ali streljajo iz Vidina v Kalafat, iz Tuturkana v Oltenico, iz Izakče itd. vendar kroglo malo kaj zadenejo; tudi njihove železne ladije ne opravijo nič; 10. maja ob 3 popoldne se je največa ladija „Sufti-dželit“, ki je imela 9 kanonov, 2 železna stolpa, 200 ljudi in 1/2 črevlja debelo železno oklopje, postavila 3500 korakov blizu pred Brajlo, da bi mesto postreljala; 5 monitorjev jej je bilo na pomoč. Streljanje se začne; Rusi slabo odgovarjajo; toda brž zadonijo težke baterije, ki so bile v vinogradu nad mestom skrite; mladi lajtenant Samujlov nameri in zadene pri 15. strelni z granatno kroglo turško ladijo v kotel, ki razpoči, ogenj zgrabi smodnik in vsa ladija razleti v par minutah, vseh 200 mož razun enega je mrtvih. Rusi so samega veselja kričali; urá, urá, ostale turške ladije pa so zbežale. — V Aziji so Rusi imeli večkrat manjše tepeže, najbolj